

Muziek en vissen

TEKST Frans Collignon
FOTOGRAFIE Blik onder Water en Wikipedia

Koeien geven meer melk als in de stal muziek wordt gedraaid. Geen hardcore of heavy metal, maar bij voorkeur rustige muziek. Het hoeft niet klassiek te zijn, als het maar rustig is. Dit is serieus uitgezocht door een paar Engelse psychologen. En iets soortgelijks geldt ook voor vissen.

Franz Schubert componeerde het forellenkwintet voor sportvissende Oostenrijkse musici.

Vis, sportvissen, muziek en gehoor hebben meer met elkaar te maken dan in eerste instantie gedacht zou kunnen worden. Zo heeft de universiteit van Athene verschillende vissen blootgesteld aan muziek, in het bijzonder aan composities van Mozart. Volgens de Griekse professor die de proef had bedacht, bleek duidelijk dat de vissen minder gestresst waren. Dat zag hij aan de bewegingen en aan hun toegenomen drift om zich voort te planten. Natuurlijk was er veel kritiek op het onderzoek. Zo bleek Mozart een persoonlijke keuze van de geleerde Griek, die kennelijk veel van 'Eine kleine Nachtmusik' hield, en zou elke andere componist of zachtvaardige melodie een even groot effect hebben kunnen bereiken. Het is echter, voor zover wij weten, niet verder getest op vissen, dus dat is niet te controleren. Met koeien is het weer een ander verhaal. Dat is wel uit-en-te-na onderzocht. En uit al die onderzoeken bleek dat het niet zozeer aan de koeien lag, maar aan de vaardigheid van de melkers. Die waren meer onder de indruk van de muziek die werd afgespeeld dan de koeien, want zodra de koeien aangesloten werden op een melkmachine, die zoals wij weten geen oren heeft, was het verschil nul.

Hardcore

Nu is het een gegeven dat vissen goed kunnen horen, de ene soort nog wat beter dan de andere. Ze hebben ook een aanzienlijk betere omgeving dan wij om te horen. Water geleidt het geluid tot vijf keer sneller en honderden kilometers verder dan in de voor ons zo broodnodige lucht. Ook kan het geluid gemakkelijk door de natte vissenbuitenkant dringen naar het binnenoer. Enkele vissoorten

Karpers vluchten voor hardcore house.

zoals de karpers en de meerval, hebben zich zelfs gespecialiseerd door de zwemblaas als een soort trommelvlies te gebruiken. De trillingen worden van daar via de onderkant van de rugwervels naar het gehoororgaan overgebracht. Maar ook de vis heeft zijn beperkingen. Zo kunnen de meeste vissen niet zulke hoge tonen horen als de mens, die een bandbreedte van grofweg 20 tot 20.000 hertz kan horen. Er zijn weliswaar haringachtigen zoals de fint en de elft, die veel en veel hogere tonen horen dan de mens. Het merendeel van de vissen is echter vooral gevoelig voor lage tonen. Dat maakt het verhaal over voor hardcore muziek wegvluchtende karpers wel ineens heel waarschijnlijk. Boem-boem-boem, die lekkere bassen zijn onder water erg angstaanjagend.

Vreemd genoeg blijkt uit de voorkeuren in de discussiegroepen van sportvissers op internet dat juist een lekker stukje hardcore/metal door menigeen langs de waterkant wordt gewaardeerd en ook afgespeeld op meegenomen apparatuur. Dat zou echter volgens de hedendaagse kennis die we van het vissengehoor hebben tot een verminderde vangst moeten leiden.

Aan de andere kant stelt in die discussie menigeen dat "een goede run ons ook als muziek in de oren klinkt".

Terzijde moet worden opgemerkt dat het gevaar voor gehoorbeschadiging juist door hardcore, metal en meer van dat soort gabbermuziek volgens deskundigen aanzienlijk is. Als dat zich heeft voorgedaan, is er weinig meer te repareren. Zelfs visolie baat dan niet meer. Dat is jammer omdat volgens onderzoek van de universiteit van Wageningen de visetende oudere mens een veel

beter gehoor heeft (of had kunnen hebben) dan mensen die een vismaal versmaden. De ouderen die veel visolie binnen krijgen, hebben een betere bloedsomloop in het binnenoor. Daardoor horen zij vooral lage tonen beter (gabbermuziek dus). Ook de cognitieve prestaties van de ouderen die veel vis eten, zijn beter. Volgens het onderzoek komt dat door de omega-3 vetzuren in de visolie. Onder meer paling, makreel, haring, sardine en zalm zijn dus goed voor het gehoor.

Schaep

Dat muziek en vis goed samen gaan, is ook te zien in de vele composities en liederen met vis als hoofdthema. In de klassieke muziek is het forellenkwintet van Schubert wereldberoemd. Het is al 200 jaar oud en door Schubert op 22-jarige leeftijd geschreven voor een groepje van amateurmusici die in het Oostenrijks stadje Steyr bij de rivier de Enns woonden bij een perfect plekje om op forel te vissen. Er zijn meer liederen met de vis als onderwerp. Een bescheiden greep uit de veelzeggende songtitels: *Wishin' I Was Fishin'*, *The Important Part of Fishing* en *Fishing is the Mission*. Maar het meest bekend is natuurlijk de kraker van Eli Asser en Harry Bannink uit de serie 't Schaep Met De 5 Pooten met de titel *Vissen*. In eerste instantie is het gezongen door Piet Römer en Leen Jongewaard maar later hebben tal van Nederlandse artiesten zich er aan gewaagd. Het heeft de beroemde refreinregel:

Maar d'r is één ding wat ik nooit zou kunnen missen...

En nu met z'n allen!

